

SPIS RZECZY

KILKA SŁÓW WPROWADZENIA DO WYDANIA OBECNEGO	5
O BIOGRAFII LITERACKIEJ SIENKIEWICZA	9
I. Stan wiedzy o Sienkiewiczu	9
II. Sytuacja majątkowa, zawodowa i polityczna	11
III. Podróże i przyjaciele	16
IV. Biografia a bibliografia	19
V. Najnowsze wydania zbiorowe	22
VI. Charakter i źródła <i>Kalendarza</i>	24
VII. Korespondencja Sienkiewicza	27
KALENDARZ ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI	29
Genealogia	29
1843. Rodzice i rodzeństwo	31
1846. Akt urodzenia	31
1855. Dzieciństwo	32
1856. Pierwsze wrażenia literackie. – „Rzeczy, których całkiem sobie nie przypominam”	32
1858. W Gimnazjum Realnym	34
1859. Znajomość z K. Łapczyńskim	35
1862. Gimnazjum II	35
1864. Ukończenie klasy VI. – W Gimnazjum Wielopolskiego	36
1865. Guwerner w Poświętnem. Pierwsze próby literackie. – Pomysł powiastki historycznej	37
1866. Widoki na przyszłość. – Matura. – Początki studiów uniwersyteckich. – Zmiana wydziału	40
1867. Na Wydziale Filologicznym. – Stefania Sienkiewiczowa o karierze syna. – Pierwsze niepowodzenia autorskie	42
1868. Studencka bieda. – Guwernerka u Woronieckich. – Wakacje w Szczawnicy	44
1869. Debiut pisarski. – Pierwszy plon studiów uniwersyteckich. – Powieść <i>Na marnie</i>	45

1870. Prace literackie	45
1871. Ukończenie <i>Na marne</i> . – Zabiegi o druk powieści. – Studia uniwersyteckie	45
1872. Druk <i>Na marne</i> . – <i>Humoreski z teki Worszyłły</i> . – Początki kariery dziennikarskiej	47
1873. Współpraca w „Gazecie Polskiej”. – Śmierć matki	47
1874. Redagowanie „Niwy”. – Przekład powieści W. Hugo. – Podróż za granicę. – Narzeczeństwo z Marią Kellerówną	49
1875. Kronikarz „Gazety Polskiej”. – Pożar Pułtusza. – Pobyt we Lwowie. – Recenzje teatralne w „Niwie”. – <i>Sielanka i Stary sługa</i>	50
1876. Druk <i>Hani</i> . – Druk <i>Na marne</i> . – Wyjazd do Ameryki. – Trasa podróży. – W San Francisco. – Kapitan Piotrowski. – Modrzejewska o Piotrowskim. – Wycieczka na Diabłą Górę. – <i>Listy z podróży</i> . – Pobyt w Anaheim. – Kontakty z literaturą w kraju. – Wycieczka do Los Angeles. – Przyjazd Chłapowskich do Kalifornii. – Przybycie „kolonii” do Anaheim. – Trzecia wycieczka w góry. – Zamieszkanie u Chłapowskich	54
1877. <i>Szkice węglem</i> w druku. – Wycieczka do Los Angeles i Mohave. – Koniec sielanki anaheimskiej. – Marzec w San Francisco. – W Sebastopolu. – Dramat amerykański. – Trzej przyjaciele. – Haywood. – Kontynuacja <i>Listów z podróży</i> . – Mariposa i awantura w San Francisco. – Debiut amerykański Modrzejewskiej. – Nieznany artykuł o Polsce. – Wyprawa na bawoły do Wyomingu. – Choroba w grudniu. – Drobne utwory. – Sienkiewicz a „Gazeta Polska”	68
1878. Przed wyjazdem. – W New Yorku. – Powrót do Europy. – W Londynie. – Rok we Francji. – Mieszkanie w Paryżu. – Powstanie noweli <i>Przez stepy</i> . – Nieporozumienia z Leem. – Spotkanie z Asnykiem. – Pomysły zająć zarobkowych. – Ustalenie losu siostry Heleny. – Nowela <i>Jamioł</i>	77
1879. <i>Orso i Janko Muzykant</i> . – Prapremiera dramatu <i>Na jedną kartę</i> . – Wyjazd do Lwowa. – Pobyt we Lwowie. – Odczyty publiczne. – Przyjaciele literaci. – Wycieczka na prowincję. – Odczyty w uzdrowiskach. – Życie literackie w Szczawnicy. – Układy o wydanie <i>Pism</i> . – Współpraca z „Tygodniem”. – Wyjazd do Włoch. – Znajomości i prace weneckie. – Pomysł współpracy z „Gazetą Lwowska. – W Rzymie. – Powrót do Warszawy. – Początek <i>Pism</i> . – Powrót do pracy redakcyjnej. – <i>Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela</i>	86
1880. Wydanie zbiorowe <i>Pism</i> . – Odczyty <i>Za chlebem</i> . – Odczyty o Ameryce. – Współpraca w „Niwie”. – Współpraca w „Gazecie Polskiej”. – <i>Orso</i> . – Jednoaktówka <i>Czyja wina?</i> . – Kłopoty przednarzeczeńskie. – Prace literackie w Rudzie. – Udział w komisji repertuarowej. – Odczyty o naturalizmie. – <i>Pisma</i> t. IV. – Sienkiewicz w Czechach. – Narzeczeństwo i pobyt w Meranie	93
1881. Współpraca w „Gazecie Polskiej”. – Współpraca w „Niwie”. – Wypadek rze- czywisty w <i>Latarniku</i> . – Wystawienie <i>Na jedną kartę</i> . – Małżeństwo. – Żona. – Teść. – Opinie obozu postępowego o Sienkiewiczu. – Projekt dziennika „Słowo”	97

1882. Objęcie redakcji „Słowa”. – Na stanowisku redaktora. – „Z powodu ostatnich wypadków”. – Stosunek do „Czasu” i ideologii stańczyków. – Praca literacka w „Słowie”. – Kasa im. Mianowskiego. – Zamierzona nowela „Kochankowie leśni”. – *Bartek Zwycięzca*. – *Wspomnienie z Maripozy*. – Urodzenie się syna. – Dwumiesięczny pobyt w Nałęczowie. – Wycieczka do Puszczy Białowieskiej. – *Pisma*. – Obóz postępowy o Sienkiewiczu 109
1883. *Sachem*. – Pogrzeb Szujskiego. – Prace nad *Ogniem i mieczem*. – Tytuł powieści. – Źródła *Ogniem i mieczem*. – Druk *Ogniem i mieczem* w dziennikach. – Anegdota o Wł. Olendzkim i Zagłobie. – Entuzjazm starego romantyka. – Pobyt w Nałęczowie. – Powrót z Wiednia. – Wydanie książkowe *Ogniem i mieczem*. – Honorarium za *Ogniem i mieczem*. – Kasa im. Mianowskiego. – Jednoaktówka *Czyja wina?*. – Przyjście na świat córki Jadwigi 114
1884. Bankiet ku czci L. Kubali. – Wznowienie *Czyja wina?*. – Ukończenie druku *Ogniem i mieczem*. – Choroba żony i wyjazd do Włoch. – Pobyt we Włoszech. – Praca nad drugim wydaniem *Ogniem i mieczem*. – Wyjazd do Francji. – Artykuł w obronie Józefa Ignacego Kraszewskiego. – W Paryżu. – Nałęczów. – Przyjęcie *Ogniem i mieczem*. – Opinia Witkiewicza. – Miesięczny pobyt w Ostendzie. – Choroba żony. – Praca nad *Potopem*. – Nieporozumienia ze „Słowem”. – Druk *Potopu*. – Wydanie *Pism*. – *Bartek Zwycięzca* na scenie 120
1885. Praca w Meranie nad *Potopem*. – Kłopoty z „Dziennikiem Poznańskim”. – Miesięczny pobyt w San Remo. – Mentona. – Praca nad *Potopem*. – Powrót z Mentony do Meranu. – Wyjazd przez Kraków do Warszawy. – Źródła *Potopu*. – Wyjazd do Reichenhallu. – Pielęgnowanie chorej i praca nad powieścią. – Wyjazd do Falkenstein. – Ostatnie dni i śmierć Marii Sienkiewiczowej. – Pogrzeb Marii Sienkiewiczowej. – Nekrolog w „Czasie”. – Wyjazd do Kaltenleutgeben. – Druk Trylogii. – *Ogniem i mieczem* na scenie. – *Ogniem i mieczem* jako libretto 132
1886. Powstawanie *Potopu*. – Ukończenie t. IV. – Spotkanie z Brandesem. – Kaltenleutgeben. – Lato w Zakopanem. – Wiedeń i Kaltenleutgeben. – Ukończenie *Potopu*. – Pomysł wycieczki do Turcji. – Miesiąc w Zakopanem. – Rumunia, Bułgaria i Turcja. – Przebieg wycieczki. – Bebek i Konstantynopol. – Bajka *Kwiaty i krzemienie*. – Grecja. – Wyjazd do Włoch. – Tydzień w Neapolu. – Sześciodniowy pobyt w Rzymie. – Florencja. – Wiedeń. – Kraków. – Pierwsza apologia Sienkiewicza 140
1887. Powrót z Krakowa do Warszawy. – Kłopoty materialne i redakcyjne. – Jury „Kuriera Warszawskiego”. – Przekład francuski *Ogniem i mieczem*. – Polowanie w Dubnikach i *Pan Wołodyjowski*. – Transakcja z *Panem Wołodyjowskim*. – W Krakowie. – List z 11 III do „Słowa”. – Wyjazd do Wiednia. – Pobyt w Abacji. – Historia i fikcja w *Panu Wołodyjowskim*. – Pobyt w Wiedniu. – Kaltenleutgeben. – Wywiad G. Smólskiego

- dziennikarza wiedeńskiego. – Pozwolenie przekładów na język słoweński.
 – Druk *Pana Wołodyjowskiego*. – Rezygnacja z redaktorstwa „Słowa”.
 – Wyjazd do Brukseli. – Wycieczka do Anglii i Francji. – Kuracja w Gastein.
 – Pobyt w Kaltenleutgeben. – Przyjazd do Warszawy. – Kłopoty autorskie.
 – Zajęcia redaktorskie. – Odmowa Zenonowi Przesmyckiemu (Miriamowi) współpracy z „Życiem” ze względu na pisanie *Pana Wołodyjowskiego*.
 – Powodzenie *Pana Wołodyjowskiego*. – Lektura i wrażenia teatralne.
 – Prezesostwo kongresu międzynarodowego 149
1888. W Krakowie. – Pobyt w Zakopanem. – Powrót do Warszawy. – Końcowe stadia opowieści. – Ukończenie *Pana Wołodyjowskiego*. – Wycieczka na wieś. – Wiedeń – Kaltenleutgeben. – Sienkiewicz i herb biurokraty austriackiego. – Lektura myślicieli pozytywistycznych. – *Potop*. – Sienkiewicz na scenie. – Pobyt w Dreźnie i odpoczynek w Sopocie. – Ostenda. Praca pisarska. – *Ta trzecia*. – Powrót do Sopotu. – Wyjazd do Paryża. – Plotki warszawskie. – Tytuł humoreski. – Wycieczka do Hiszpanii. – Pomysły prac literackich. – W Paryżu. – *Ogniem i mieczem* na scenie krakowskiej.
 – W Krakowie. – Życie towarzyskie. – Powrót do Warszawy. – 15 000 rubli od Wołodyjowskiego 160
1889. „Fundusz im. Marii Sienkiewiczowej”. – Wczasy zakopiańskie. – Licytacja Zakopanego. – Lektura i improwizacja. – Wyjazd do Krakowa. – Układy o powieść „W pętach” (*Bez dogmatu*). – Powrót do Warszawy. *Obrona Częstochowy*. – Nieudane swaty. – *Pan Wołodyjowski* na scenie. – Odczyty o powieści historycznej. – Kraków i Wiedeń. – Abacja. – Warszawa – Praga – Kissingen. – Choroba córki. – Pomysł nabycia Bóbrki. – Stypendium im. M. Sienkiewiczowej. – *Sabałowa bajka*. – *Walka byków*. – Wspomnienie o Chałubińskim. – Helgoland i nowa powieść. – Wysoka ocena przekładu *Don Juana* Byrona przez Wiktora Baworowskiego. – W Ostendzie.
 – Dalsze próby wstępu do *Bez dogmatu*. – W Zakopanem i Krakowie.
 – Kaltenleutgeben. – Uwagi autorskie o *Bez dogmatu*. – Powrót do Warszawy i opinia literacka. – Zima w Zakopanem. Sabała.
 – „Kochany Jankulio” o *Bez dogmatu* 168
1890. Pobyt w Zakopanem i praca nad *Bez dogmatu*. – *Bez dogmatu* a Amiel.
 – Wyjazd do Wiednia i pobyt dwutygodniowy. – W Zakopanem. Lektura Huysmansa. – Wyjazd do Włoch. – Powrót do Warszawy. – Kończenie I tomu *Bez dogmatu*. – Zakopane. – Uroczystości Mickiewiczowskie w Krakowie. – Portret Sienkiewicza pędzla Kazimierza Pochwalskiego.
 – *Straszny dwór*. – Kroniczka krakowska. – Walka o miejsce dla pomnika.
 – Udział w pogrzebie. – Życie towarzyskie. – W Kaltenleutgeben.
 – Lektura i drobne zajęcia. – Jesień w Zakopanem. – W Krakowie.
 – W Biarritz. – Dwa tygodnie w Krakowie. – W Zakopanem.
 – Z Wiednia do Rzymu. – W Rzymie. – Wyjazd z Neapolu. – W Kairze 180
1891. Miesiąc w Egipcie. – Z Suezu do Zanzibaru. – W Zanzibarze. – Wyprawa w głąb łądu. – Z Kairu do Wiednia. – Pogłoski o pieśni afrykańskiej.

- Satyra na stańczyków. – Maj w Zakopanem. – Pobyt w Lublinie. – Kraków
– Kaltenleutgeben. – Lipiec w Zakopanem. – Kuracja w Kaltenleutgeben.
– Powrót do Zakopanego. – Wycieczka do Dzieduszyckich. – Listopad
i grudzień w Krakowie. – Opinie autora o przyjęciu *Bez dogmatu* 188
1892. Karnawał w Krakowie. – Wycieczka do Zakopanego i powstanie *U źródeł*.
– Kraków i Wiedeń. – Kłopoty z *Pieśnią litewskich borów*. – Wielkanoc
na zamku Frain. – W Kaltenleutgeben. – Zapowiedź *Krzyżaków*.
– W Krakowie. – Leczenie w Karlsbadzie. – Lato w Zakopanem. – Nowe
swaty. – *Pójdźmy za Nim*. – Kaltenleutgeben. – Powrót do Warszawy
i pomysł *Rodziny Połanieckich*. – Projekty na przyszłość 193
1893. Odwiedziny w Odessie. – Zabiegi o pozyskanie czytelników francuskich.
– Odczyt w Krakowie. – Powrót do Warszawy. – Utwory dla narzeczonej.
– Wiosna we Włoszech. – Kaltenleutgeben. – *Organista z Ponikły*. – Praca
nad *Rodziną Połanieckich* i pobyt w Zakopanem. – Lipiec w Trenczynie.
– Pierwsza połowa września w Gastein. – Miesiące przedślubne. – Ślub
w Krakowie. – Wyjazd do Włoch. – Wywiady literackie z r. 1893.
– Druk *Listów o Zoli. Le docteur Pascal*. – Pogłoski o chorobie 199
1894. Styczeń w Krakowie. – Podziękowanie Redakcji „Gazety Polskiej”. – Wyjazd
do Włoch. – Przekład niemiecki *Pana Wołodyjowskiego* dokonany przez
Johanna Prauna. – Marzec w Neapolu. Pomoc dla Konopnickiej. – Dwa
miesiące w Kaltenleutgeben. – Pobyt w Krakowie w czerwcu. – *Rodzina
Połanieckich*. – Podziękowanie za pochwałę *Połanieckich*. – Pomysł
Krzyżaków. – Upoważnienie na przeróbkę sceniczną *Hani*. – Lato
w Zakopanem. – Kongres Literacki we Lwowie. – Odczyt *Quo vadis*.
– Trenczyn (Teplitz). – W Parc St Maur. – Wypadek rowerowy. – Pobyt
w Genewie. – Pobyt w Lugano. – Druk noweli *Bądź błogosławiona*.
– Jubileusz 30-lecia twórczości literackiej Edwarda Lubowskiego 204
1895. Zajęcia warszawskie. – Początek *Quo vadis*. – Artykuł o Bismarcku.
– Zabiegi o separację. – Pomnik Mickiewicza w Krakowie. – Praca nad
Quo vadis w Kaltenleutgeben. – Pomysł przekładu francuskiego. – Lato
w Zakopanem. – Sierpień w Trenczynie (Teplitz). – Powrót do Zakopanego.
– Próba u dramatyizowania *Rodziny Połanieckich*. – Pisarze rosyjscy
o *Rodzinie Połanieckich*. – Choroba ręki w Rogalinie. – Praca nad
Quo vadis. – Nowe pomysły. – Układy z wydawcą. – Polowanie
w Radziejowicach. – Choroba syna 210
1896. Na Riwierze. – Rozwód. – *Quo vadis* ukończone. – Śmierć ojca. – Propozycja
H. Wawelberga. – Podziękowanie za przekład dzieł Tacyta. – Wycieczka
na Korsykę. – Układ z Gebethnerem i Wolffem. – Dalsze projekty literackie.
– Maj w Ploumanach. – Czerwiec w Szwajcarii. – Konstanty Maria Górski
kierownikiem Stacji Akademii Umiejętności w Paryżu. – Losy *Quo vadis*.
– Źródła *Quo vadis*. – Przyjęcie powieści przez krytykę włoską. – Lipiec
w Zakopanem. – *Na jasnym brzegu*. – Upoważnienie na przekład francuski

- Wyjazd do Drezna w towarzystwie Juliana Klaczki. – Rzeźbiarskie biusty dzieci Sienkiewicza Jana Nalborczyka. – Wrzesień w Zakopanem i Kaltenleutgeben. – Tomik *Światła i cienie*. – Podziękowanie redaktorowi „Fremdenblatt” i „Wienerblatt”. – Sienkiewicz członkiem Cesarskiej Akademii Nauk w Petersburgu. – Przygotowanie do jubileuszu. – Wielka wystawa w Budapeszcie z okazji tysiąclecia istnienia Królestwa Węgierskiego. – Pożegnanie roku 215
1897. *Quo vadis* – powieścią rewolucyjną? – Styczeń w Warszawie. – Tanie wydanie Trylogii. – Komitet jubileuszowy. – Trzydziestolecie twórczości Władysława Bełzy. – Sprawa pomnika Mickiewicza w Warszawie. – Honoraria amerykańskie. – Tom I *Krzyżaków*. – Wyjazd do Francji. – Układy z Cyprianem Godebskim. – Francja i *Rodzina Połanieckich*. – Członek honorowy Towarzystwa Cyklistów w Warszawie. – Praca w Ragaz nad *Krzyżakami*. – W Zakopanem. – Popularność Sienkiewicza. – Wenecja. – Powrót do Warszawy. – Wyjazd do Carrary. – Pomoc finansowa dla rodziny i przyjaciół. – Praca nad *Krzyżakami* w Nicei. – Koniec roku 222
1898. Pożegnanie Kazimierza Pochwalskiego przed jego przeprowadzką do Wiednia. – Popularność Sienkiewicza. – Jubileuszowy dar dla Sienkiewicza. – *Quo vadis* jako opera polska. – Pomysł wystawienia *Antygony*. – Wyjazd do Nicei. – Sienkiewicz we Włoszech. – Honorarium amerykańskie. – Reklama Sienkiewicza. – Nowy tłumacz francuski. – Zgon Kazimierza Szetkiewicza. – Budowa pomnika Mickiewicza w Krakowie. – Budowa pomnika Mickiewicza w Warszawie. – Poznanie E. Orzeszkowej. – Wyjazd do Francji. – *Na jedną kartę* na scenie rosyjskiej. – Paryż. Spotkanie z Reymontem. – Pobyt w Trestraou p. Perros-Guirec (Côte du Nord). – Październik w Warszawie. – Trylogia w wydaniu Wawelberga. – Prywatny obchód dwudziestopięciolecia. – Otrzymanie od o. Euzebiusza Rejmana, przeora Jasnej Góry, kuli szwedzkiej z czasów potopu szwedzkiego. – Praca nad powieścią. – Uroczystości Mickiewiczowskie. – Jeremia Curtin o Sienkiewiczu. – Umowa Curtina z Sienkiewiczem. – Medal „Artibus et Litteris” 231
1899. Wywiad jubileuszowy. – Przemówienie ku czci I. J. Paderewskiego. – W Nałęczowie. – Wyjazd do Krakowa. – Wysoka ocena poematu *Qui amant* K. Tetmajera. – Autoryzacja węgierskiego przekładu *Quo vadis*. – Postępowanie spadkowe w rok po śmierci Kazimierza Szetkiewicza. – Kasa Literacka Warszawska. – Legenda *Na Olimpie*. – Autobiografia. – Portret Henryka Józefa Sienkiewicza wykonany przez K. Mordasewicza. – Zamierzony wyjazd do Francji. – List na jubileusz Puszkina. – Pomysły dramatyczne. – Bankiet krakowski. – Lipiec w Zakopanem. – Wycieczka do Wenecji. – Pomnik Słowackiego w Miłostawiu. – Maria Radziejewska, ostatnia miłość Sienkiewicza. – Praca nad *Krzyżakami*. – Budowa kościoła

- w Zakopanem. – Śmierć Ludwika Michałowskiego. – Zabiegi o pomoc dla Wyspiańskiego. – Polowanie w Łosiu u Mysyrowiczów. – Przekłady dzieł na francuski przez Br. Kozakiewicza. – Grudzień w Warszawie. – Na przedstawieniu *Edypa Króla*. – Przygotowania do jubileuszu. – Sienkiewicz wśród obcych. – Sienkiewicz obywatelem honorowym Rzymu. – Ameryka i Anglia. – Niemcy. – Rosja. – Pomysł przekładu wyrażań łacińskich w Trylogii 242
1900. Rok jubileuszu. – Zającia warszawskie. – Stypendium dla Żeromskiego. – Uroczystości krakowskie. – Wyjazd i ukończenie *Krzyżaków*. – Druk *Krzyżaków*. – List do baronowej Suttner. – Pisma młodzieńcze. – Ratowanie ruin zamkowych w Czersku. – Uroczystości jubileuszowe w Poznaniu. – Powrót do Warszawy. – Przekład *Quo vadis* w wydaniu Ollendorffa. – Wystawa w Paryżu i pawilon polski. – Odczyt w Krakowie. – Uroczystości jubileuszowe we Lwowie. – Pożegnanie Krakowa. – Rezygnacja z prezesury w Kasie Literackiej. – 500-lecie Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Umowa z Gebethnerem i Wolffem. – Wypoczynek w Zakopanem. – Nabycie Obłęgorka. – Sierpień we Francji. Śmierć Abakanowicza. – Kuracja w Karlsbadzie. – Zabiegi w sprawie Stanisława Grabskiego. – Stypendium dla Stanisława Wyspiańskiego. – Wystawa owoców i przetworów owocowych, zorganizowana przez Towarzystwo Ogrodnicze w Warszawie przy ul. Bagatela. – Stan zdrowia i *Swaty Zagłoby*. – Obchód jubileuszowy. – Inne obchody krajowe. – Wywiad jubileuszowy. – Sienkiewiczowski jubileusz poza Polską. – Przekład rosyjski *Krzyżaków* M. I. Pieriełygina. – Przeróbki dramatyczne *Quo vadis*. – Troska o przekłady. – Spory i procesy o prawa autorskie Sienkiewicza. – Dalsze pogłosy jubileuszu. – Przekład *Quo vadis* przez Eli Halpérine-Kaminskiego. – Nadanie Sienkiewiczowi tytułu „Civis Romanus” (obywatel rzymski). – Mianowanie Sienkiewicza członkiem honorowym Czeskiej Akademii Nauk Cesarza Franciszka Józefa 250
1901. Autobiografia. – Zainteresowana rodową genealogią – Dawni koledzy. – „Julian Apostata”, próba powieści. – Koło Polskie w Berlinie składa hołd jubileuszowy. – Koło Polskie w Wiedniu składa hołd jubileuszowy. – Członek honorowy korporacji Lutycja w Dorpacie. – Polowania. – Polowanie w Poturzycy. – Wyjazd do Włoch. – Wystawa jubileuszowa. – Listy w sprawie *Quo vadis*. – Wywiad dla „Corriere della Sera”. – Ilustracje do *Quo vadis*. – Ankieta szwajcarska w sprawie *Quo vadis*. – Miesięczny pobyt w Krakowie. – Pobyt w Zakopanem w drugiej połowie maja. – W Warszawie. – Otrzymanie cyklu obrazów z *Tysiąca i jednej nocy*. – Członkostwo honorowe Towarzystwa Tatrzańskiego. – Przyjazd do Krakowa. – Pogłoski o Nagrodzie Nobla. – Pobyt w Karlsbadzie. – Otwarcie teatru w Łodzi. – Jesień w Warszawie. – Odezwa w sprawie ofiar wrzesińskich. – Zapowiedzi *Na polu chwały*. – Sienkiewicz na scenie polskiej. – *Quo vadis* na scenach obcych. – Procesy o prawo

1902. Członek honorowy Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Carrarze. – Konkurs dramatyczny Łódzki im. Sienkiewicza. – Członek honorowy „Lutni” petersburskiej. – Konkurs fotograficzny warszawski. – Odpowiedź na ankietę w sprawie Boerów. – *Pan Wołodyjowski* – dramat muzyczny Henryka Skirmuntta. – Wystawa Sienkiewiczowska w Rosji. – Wyjazd do Szwajcarii. – Przeprowadzka do Oblęgorka. – Honorowy obywatel miasta Lwowa. – *Ogniem i mieczem* w Petersburgu. – Źródło „Ursus” w Oblęgorku. – Odwołanie *Na polu chwały*. – List do Karola Rosego. – Obchody 25-lecia twórczości Marii Konopnickiej w październiku 1902. – Jubileusz 60-lecia pracy społecznej Ludwika Górskiego, zorganizowany z inicjatywy Sienkiewicza. – List angielski w sprawie hakatyzmu. – Nowe mieszkanie warszawskie. – Wiceprezes Towarzystwa Polsko-Angielskiego. – Wieczór u Kotarbińskich
1903. Polowanie w Przecławiu. – Dar Reyów z Przecławia. – Hołd cechów krakowskich. – Proces o ilustracje do *Quo vadis*. – Konkurs dramatyczny im. Sienkiewicza. – Uroczyste otwarcie Wystawy Sztuki Polskiej w Wilnie. – Zbiórka na szkolnictwo polskie w Cieszynie. – Pomoc dla A. Potockiego. – Renowacja Wawelu po ustąpieniu stamtąd wojsk austriackich. – „Ruja i porubstwo”. – Zjazd wychowañców Szkoły Głównej. – Lato w Oblęgorku. – Zabiegi o możliwość odprawiania Mszy Św. w kaplicy w Oblęgorku. – Śmierć Zofii Sienkiewiczowej. – Morskie Oko odzyskane dla Polski dzięki Władysławowi Zamoyskiemu. – Powrót do pomysłu powieści o Othonie. – Akcja w sprawie powodzian. – Wyjazd do Łodzi. – Październik w Warszawie. – Kłopoty z powieścią *Na polu chwały*. – Akcja odczytowa na powodzian. – List w sprawie wydania Guyota. – Sienkiewicz wśród obcych. – Jubileusz 80-lecia Antoniego Pietkiewicza (Adama Pługa)
1904. Głos w sprawie sprowadzenia prochów Słowackiego. – Honorowy obywatel miasta Lwowa. – Powrót do Warszawy. – Podziękowanie za członkostwo honorowe Francuskiego Towarzystwa Dobroczynności. – Otrzymanie Legii Honorowej. – Opinia o *Skalnym Podhalu*. – Pomysł nowej trylogii. – Małżeństwo z Marią Babską. – Podróż poślubna. – Powrót do Oblęgorka. – *Ogniem i mieczem* w teatrze Sary Bernhardt. – W Warszawie. – *List otwarty Polaka do ministra rosyjskiego*. – List w sprawie jubileuszu B. Prusa. – Urządzenie mieszkania. – Zebranie w mieszkaniu Sienkiewicza w sprawie powołania Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. – Uczczenie Marceliny Darowskiej, założycielki Zgromadzenia Sióstr Niepokalanek. – Gra towarzyska „Pan Zagłoba”, ułożona przez Natalię Dzierżkównę
1905. Wyjazd do Lowrany. – List w sprawie szkolnej. – Broszura *W sprawie bezrobocia szkolnego*. – Recenzja powieści A. France’a. – Wyjazd do Szryńska. – Zerwanie z „Kurierem Warszawskim”. – Wywiad w sprawie

271

275

281

- szkolnej. – W Krakowie. – *Naród sobie*. – Przyznanie Stypendium im. M. Sienkiewiczowej Kazimierzowi Woyczyńskiemu. – Stosunki z Antonim Osuchowskim. – Polowanie w Bielicach. – Ukończenie powieści. – Wywiad w sprawie autonomii. – Socjalizm a socjaliści. – Projekt pisma literackiego. – Ożywiona akcja polityczna. – Nagroda Nobla. – Podziękowanie Jensenowi za gościnność sztokholmską 285
1906. Styczeń w Krakowie. – Opinia o Wyspiańskim. – Członkostwo Serbskiej Akademii Nauk. – Polowanie w Poturzycy. – Akcja filantropijno-oświatowa. – List otwarty do Polaków w Ameryce. – Członkostwo rzymskiej akademii „Arkadia”. – Liga Oświaty. – Kontakty z endecją galicyjską. – Wspieranie młodzieży artystycznej. – Odmowa udziału w założeniu pisma „Strażnica”. – Wybory do Dumy. – Wymiana depesz z T. Rooseveltem. – Narada endecka. – Wypoczynek w Weggis. – Pobyt w Krakowie w drodze powrotnej z Weggis. – Składki na sprowadzenie zwłok Słowackiego. – Polska Macierz Szkolna. – Lato w Warszawie i Oblęgorku. – Jeszcze jedna opera *Quo vadis*. – List do Związku Sokołów w Ameryce. – Wrzesień w Karlsbadzie. – Udział Sienkiewicza w zorganizowaniu sali polskiej na Mostra Biennale w Wenecji. – Przekłady Horacego. – Przypowieści antyczne. – Seminarium dla Nauczycieli Ludowych w Ursynowie. – W Krakowie i Zakopanem. – Artykuł *Obecna chwila polityczna*. – List otwarty do cesarza Wilhelma II. – Powstanie *Dzwonnika*. – Pogrzeb Klaczki. – Pobyt w Krakowie. – Szkoła w Oblęgorku. – *Ogniem i mieczem* na scenie. – Dwie ojczyzny, jedna swoja, a druga Włochy, bo one są kolebką kultury europejskiej. – Sienkiewicz jako czynny polityk. – Akcja w sprawie Gadomskiego. – W „komitecie centralnym” wyborów. – Dwudziestolecie „Lutni”. – Dwudziestopięciolecie „piątków” Benniego 291
1907. W Zakopanem. – Druk *Dzwonnika*. – Komitet Centralny. – Artykuł *Uczcijmy pamięć Konstytucji 3 Maja*. – Sprawa z Björnsonem. – W sprawie pomnika S. Czarnieckiego. – Akcja na rzecz Akademii Umiejętności. – Ankieta w sprawie prusko-polskiej. – Zbiorek *Dwie łąki*. – Zgon Karola Potkańskiego. – Testament. – Rezygnacja z pracy w Macierzy Szkolnej. – Początek procesu wiedeńskiego. – *We mgle*. Wyjazd do Szwajcarii. – Pisanie *Wirów*. – Pobyt w Paryżu. – List po śmierci St. Wyspiańskiego. – Przyjazd do Krakowa. – Popularność Sienkiewicza wśród chłopów polskich 299
1908. Druk noweli *Sąd Ozyrysa*. – Polowanie w Poturzycy w lutym 1908. – Projekt budowy pomnika Słowackiego we Lwowie. – Jubileusz 25-lecia pracy redakcyjnej Adama Krechowieckiego. – Pobyt w Krakowie od połowy stycznia do połowy czerwca 1908. – Wakacje na Lido we wrześniu 1908. – Sprowadzenie prochów Słowackiego. – Zajęcia warszawskie. – Proces wiedeński. – Zabójstwo namiestnika Galicji, Andrzeja Potockiego. – Losy noweli *We mgle*. – Lato w Rudawie. – Nowela *Wesele*. – Budowa Pomnika

- Mickiewicza w USA. – Artykuł o Tolstoju. – Wyjazd do Włoch.
 – Ponowna zapowiedź *Wirów*. – Pobyt w Krakowie w grudniu 1908 304
1909. Inauguracja roku Słowackiego. – W Krakowie. – *Sonata księżycowa*.
 – W Warszawie. – Druk *Wirów*. – Opera *Quo vadis* w Nicei, Paryżu,
 Pradze i Warszawie. – Wyjazd do Włoch. – W Montreux. – Głos w sprawie
 ortografii. – Odezwa w sprawie „Daru grunwaldzkiego”. – Ustąpienie
 z katedry St. Tarnowskiego. – Miesięczny pobyt w Krakowie. – Powrót
 do Warszawy. – Wypoczynek w Szczawnicy. – Pobyt w Lowranie.
 – W Wenecji. – Wyjazd do Szwajcarii. – Wiedeń i Kraków. – Wystawa
 Sienkiewiczowska na Morawach. – Fundacja Sanatorium dla Nauczycieli.
 – Testament von Olszewskiego. – Dalsza praca nad *Wirami*. – Kończenie
Wirów i pomysł nowej powieści. – *Quo vadis* w muzyce 308
1910. Inauguracja roku grunwaldzkiego. – W Warszawie. – Wystąpienia w prasie.
 – Śmierć Janusza Dmochowskiego. – Wyjazd do Szwajcarii. Śmierć siostry
 Heleny. – Odsłonięcie pomników Pułaskiego i Kościuszki w Waszyngtonie
 w maju 1910 wraz z pierwszym Kongresem Polonii Amerykańskiej.
 – Wyjazd do Baden w Szwajcarii. – Przekład *Jana Krzysztofa* Romain
 Rollanda przez J. Sienkiewiczównę i opinia o nim Sienkiewicza.
 – Uraczystości grunwaldzkie w Krakowie. – Pobyt w Ploumanach.
 – Pobyt w Krakowie. – Sierpień w Oblęgorku. – Na Lido. – Październik
 w Oblęgorku. – Kondolencje po śmierci Marii Konopnickiej. – Obchody
 100-lecia urodzin Fryderyka Chopina we Lwowie. – Druk *W pustyni*
i w puszczy. – Artykuł *Dom polski i jego znaczenie*. – *Quo vadis* Caïna
 na scenie warszawskiej. – Praca nad *W pustyni i w puszczy* 314
1911. Dwa miesiące w Warszawie. – Ochronka im. Sienkiewicza na Mokotowskiej.
 – Wyjazd do Krakowa. – Wyjazd z córką do Francji. – Zabiegi o *Księgę*
ku czci Mariana Gawalewicza. – W Krakowie. – Zabiegi o katedrę dla
 Zdzisława Dmochowskiego na Uniwersytecie Lwowskim. – Nagroda
 Akademii Umiejętności. – Towarzystwo dla popierania Nauki Polskiej.
 – Jubileusz Rodziewiczówny. – Wyjazd do Ragaz. – Muzeum Polskie
 w Rapperswilu. – Sierpień i wrzesień w Oblęgorku. – Zmiana mieszkania.
Legiony. – Wypadek na polowaniu. – Przyjazd do Krakowa.
 – Sukces nowej powieści. – Koniec roku w Warszawie 320
1912. Jednodniówka ku czci Krasińskiego. – Zamiar podróży do Włoch. – Pobyt
 w Krakowie i uczczenie 75-lecia urodzin St. Tarnowskiego. – Panorama
 Jana Styki. – Jubileusz K. Tetmajera. – Klęski rodzinne. – Umożliwienie
 dr. Zdzisławowi Dmochowskiemu objęcia katedry anatomii patologicznej
 na Uniwersytecie Lwowskim. – List do Marii Curie-Skłodowskiej. – Pogrzeb
 Bolesława Prusa z kościoła św. Aleksandra na Powązki. – Wyjazd do Francji.
 – Doktorat honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego. – Sierpień i wrzesień
 w Warszawie i Oblęgorku. – Przekład *Jana Krzysztofa* R. Rollanda dokonany
 przez Jadwigę Sienkiewiczównę i związane z tym perypetie. – Uroczystości

setnej rocznicy śmierci ks. Józefa Poniatowskiego w Krakowie
bez udziału Sienkiewicza. – Wyjazd do Krakowa. – Sienkiewicz na komedii
Krzywoszewskiego. – Seminarium dla Nauczycieli Ludowych w Ursynowie.
Święta w Krakowie 324

1913. *Quo vadis* w kinie. – Portret Sienkiewicza namalowany przez Olę
Boznańską. – Polowanie w Poturzycy pod Sokalem u Tadeusza
Dzieduszyckiego. – Akademia ku czci Jaroslava Vrchlickiego w Krakowie
w rocznicę jego śmierci. – Jubileusz 45-lecia działalności pisarskiej i 35-lecia
pracy scenicznej Józefa Kotarbińskiego. – Praca nad *Legionami*. – Zabiegi
o katedrę w Krakowie dla J. K. Kochanowskiego. – Autocharakterystyka.
– Szkic o Marii Wodzińskiej. – Powstanie Towarzystwa Biblioteki Publicznej
w Warszawie. – Miesiące letnie w Oblęgorku. – Setna rocznica śmierci
ks. Józefa Poniatowskiego w nurtach Elstery. – Niedoszły prezes TNW.
– Kwiaty i ruble. – Zamówienie „Ilustrowanego Kuriera Codziennego”.
– Druk *Legionów*. – Opowieść *Z dawnych dziejów*. – Projekt utworzenia
szkoły rzemiosła artystycznego w Zakopanem. – Święta w Krakowie 326
1914. Recenzja *Wojny szwedzkiej* L. Kubali. – Polowanie. – Praca nad *Legionami*.
– Stosunki z kolonią polską w Kijowie. – Koncert na ochronkę
im. Sienkiewicza. – Pobyt w Krakowie. – Rzekomy spadek i „ojciec ojczyzny”.
– Czterdziestopięciolecie pracy pisarskiej. – Choroba Marii Sienkiewiczowej.
– Koniec pracy nad *Legionami*. – 1 sierpnia 1914. – Pierwsze tygodnie
wojny. – Wyjazd do Wiednia. – Członkostwo Cesarskiej Akademii Nauk 330
1915. Przemówienie nad trumną T. T. Jeża. – Komitet Szwajcarski. – Sienkiewicz
a Legiony. – Pierwsze kroki prezesa Komitetu. – Wizyta u prezydenta
Szwajcarii Giuseppe Motty. – Nawiązanie współpracy z Komitetem
Marceliny Sembrich-Kochańskiej. – Współpraca z Urszulą Ledóchowską
i Włodzimierzem Ledóchowskim, generałem jezuitów, na gruncie Komitetu
Veveyskiego. – Współpraca z Laurence Almą Tademą. – Współpraca z Anną
i Robertem Moschziskierami. – List do sekretarza stanu, kard. Pietro
Gasparriego. – Listy do Komitetu dla ofiar Wojny w Polsce w New Britain,
Conn. – List do Komitetu w Nowej Zelandii. – „Plaster komitetowy”.
– Wyniki akcji. – Podziękowanie instytucji Fundusz Pomocy dla Ofiar
w Polsce. Narodowy Komitet Amerykański. – Odmówienie współpracy
z Fundacją Rockefellera. – Stan psychiczny i fizyczny. – Stosunki z Romain
Rollandem. – Odmowa artykułu do prasy francuskiej o sytuacji w Polsce.
– List Sienkiewicza do Gabriela Narutowicza, pisany po 30 maja 1915 roku.
– List do Ignacego i Heleny Paderewskich. – Podziękowanie Edmondowi
Privat za książkę *La Pologne sous la rafale*. – Podziękowanie Polskiej
Radzie Narodowej w Ameryce. – Podziękowanie dla Zjednoczenia Polsko-
-Narodowego w Brooklinie N.Y. – Polski Centralny Komitet Ratunkowy
w Ameryce. – Redakcja „Głosu Narodu” 334
1916. Autoryzacja przekładu *Legionów*. – Wycieczka do Fryburga. – Honorarium
za *Quo vadis*. – Działalność Komitetu. – Odmowa napisania artykułu

o Polsce dla M. A. Dayota. – List do papieża Benedykta XV. – Trzechsetlecie śmierci Williama Szekspira. – Stypendium dla Kazimierza Tetmajera. – Siedemdziesięciolecie. – Nagroda Erazma i Anny Jerzmanowskich. – Wyjazd do Bex. – Akcja Komitetu. – Podziękowanie dla North-Western Trust & Saving Bank. – Podziękowanie dla Zjednoczenia Polskiego Rzymsko-Katolickiego w Chicago. – Podziękowanie A. Osuchowskiemu. – Ostatni utwór. – Zgon Sienkiewicza. – Pogrzeb. – Żałoba w kraju. – Pierwsze próby ukazania „Sienkiewicza nieznanego”. – Prace Stefana Dembego	344
1920. „Ossolineum” wydawcą Sienkiewicza	344
1922. Pierwszy zbiór utworów nieznanych	345
1924. Sprowadzenie zwłok Sienkiewicza do kraju	345
1927. Sienkiewicz w Czechach	346
1929. Wydanie zbiorowe <i>Pism</i> nakładem „Ossolineum”	346
1936. Popularne wydanie Trylogii	346
1945. <i>Krzyżacy</i> w Polsce Ludowej. – Egzotyczni miłośnicy Sienkiewicza	346
1946. Sienkiewicz wśród dwunastu klasyków polskich	348
1948. Wydanie <i>Dzieł</i> Sienkiewicza	348
1958. Otwarcie Muzeum Sienkiewicza w Oblęgorku	348
1966. Otwarcie Muzeum Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej	348
1969. Utworzenie w Instytucie Badań Literackich PAN Pracowni Listów Henryka Sienkiewicza	349
1970. Powstanie i druk monografii twórczości Sienkiewicza J. Krzyżanowskiego	349
1972. Pierwsze wydanie książki Marii Kornilowicz: <i>Onegdaj. Opowieść o Henryku Sienkiewiczu i ludziach mu bliskich</i> . Pierwsze wydanie książki Barbary Wachowicz: <i>Marie jego życia</i>	349
1975. Wydanie książki Marii Kornilowicz: <i>W sto lat później</i>	349
1977. Poświęcenie popiersia Sienkiewicza w rzymskim kościele „Quo Vadis”	350
1978. Powstanie Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza w Poznaniu dnia 10 czerwca 1978 na Starym Rynku	350
1986. Założenie przez prof. dra Lecha Ludorowskiego Towarzystwa im. Henryka Sienkiewicza w Lublinie. – Prace Dr Danuty Płygawko, historyka dziejów politycznych Polski	350
1997. Powstanie Fundacji Sienkiewiczowskiej. – Sesja naukowa zorganizowana przez prof. Jerzego Axera	351
2000. Odsłonięcie pomnika wzniesionego z funduszy Zbigniewa i Janiny Porczyńskich w Łazienkach Królewskich 5 maja 2000 roku	351
2001–2007. Prace nad Korbutem Sienkiewiczowskim	351
2006. Odsłonięcie w Vevey w „Hôtel du Lac” pomnika Sienkiewicza	352
2008. Otrzymanie nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. – Seminarium prof. Jerzego Axera o <i>W pustyni i w puszczy</i>	352
2009. Korekta i druk tomu V <i>Listów</i> , cz. 1–3	352

2010. Otrzymanie nagrody edytorskiej Polskiego PEN-Clubu. – Odsłonięcie pomnika pisarza dłuta Gustawa Zemły. – Otrzymanie przez dr Marię Bokszczanin Srebrnego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. – Lipiec 2010 – oddanie do druku Kalendarium Sienkiewiczowskiego	352
---	-----

Chronologia utworów H. Sienkiewicza	353
Chronologiczne zestawienie listów	367
Korespondencja Sienkiewicza w zbiorach publicznych	469
Sienkiewicz i film	483
Indeks osób	519
Indeks nazw geograficznych	562
Spis ilustracji	575